

τόμους πλευρὰς τῶν λόφων, εἰς ἄ δ γέρων ἔνοδόχος μου μετὰ νεαρᾶς ζωηρότητος ἀνεῳδίχατο.

Τέλος δ' ἀπῆλθον τῇ 1)13 Ὁκτωβρίου διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, καὶ δι' Ἀμβούργου διαβάς, ἐπανῆλθον τὴν ἐπαύριον (Πέμπτην) εἰς Βερολίνον.

Βερολίνον.

"Ενταῦθα ἔξηκολούθησα ἴδιωτεύων, εἰ καὶ τοῦτο ἐφαίνετό πως ἔνοχλοῦν τὸν Ἐπιτετραμμένον, ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν ἔπταιον. Ἐχων οἰκίαν ἐπὶ μακρὸν ἐνφκιασμένην, καὶ ἥδη πάσχουσαν τὴν φιλτάτην μου σύζυγον δὲν ἔδυνάμην νῦν αναχωρήσω. ἐπροσπάθουν ὅμως νῦν ἀποφεύγω τὰς τῶν ἐπιστήμων συναναστροφάς, καὶ ἔβλεπον κυρίως μόνον ἴδιωτικοὺς φίλους.

"Εξ αὐτῶν, ὁ ἐπισημότατος τῶν γλυπτῶν Βεγάζ μοὶ ἐπρότεινε νὰ γλύψῃ τὴν προτομήν μου, ὅπερ μετὰ χρόνος ἔδεχθην. "Αλλὰ μετ' ὀλίγον συνέπεσε νὰ κείω τὴν κόμην μου, καὶ κατὰ τούτου ἔξανέστη ἡ καλλαισθησία τοῦ κ. Βεγάζ, δι' ὃ ἀνέβαλε τὸ ἔργον καὶ μετὰ ταῦτα τὸ ἐλησμόνησεν.

"Ἐν Ἑλλάδι δὲ δὲν ἐλησμονούμην ἐντελῶς, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἔλαβον ἔκεῖθεν φυλλάδιον, ἐνῷ ὁ ἀρχιτέκτων κ. Καυταντζόγλους καὶ ὁ Καθηγητὴς Καστόρχης αὐστηρότατα, ἵνα μὴ εἴπω ὑβριστικῶς, ἔξεφράζοντο κατ' ἐμοῦ, διότι ἐτόλμων νὰ ἔχω ἄλλην γνώμην, ώς πρὸς τὸ ἀνάγλυφον, ὃ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ σαρκοφάγου τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου. Καὶ τοῦτο μὲν παριστᾶ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν, ἐγὼ δ' ἥθελον παράστασιν αἰνιττομένην τὸν μαρτυρικὸν τοῦ Ἱεράρχου θάνατον, ἥτοι τοῦτον ὑπὸ τῶν δημίων του καὶ ὑπὸ πιστῶν ἀκολουθούμενον, καὶ εὐλογοῦντα τὸ σχοινίον τῆς ἀγχόνης του. "Ηθελον δὲ προσέτι ὁ σαρκοφάγος νὰ στηθῇ ἐν τῷ ἐκκλησιδίῳ Γρηγορίκῳ τοῦ Ἅγιου Ἐλευθερίου, ὃ νὰ θεωρηθῇ ώς τὸ ἐντάφιον αὐτοῦ μνημεῖον, καὶ ἐμεώρουν τότε καὶ πάντοτε, ώς ἐσχάτην ἀβελτηρίαν, τὸ νὰ τεθῇ ἀφανῆς, σχεδὸν ἀγνοούμενος, εἰς ἓνα τῶν διαδρόμων τῆς Μητροπόλεως

Οι ἀρχαῖοι μου δῆμοι συνάδελφοι δὲν ἔπαινσαν προσφερόμενοι πρός με, ώς ἂν ἦμην εἰς ἐξ αὐτῶν, καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν μετ' ἐμοῦ συνδιαλεγόμενοι. Οὕτως, μετὰ τοῦ ἐμπείρου καὶ νοήμονος Πρέσβεως τῆς Δανίας κ. Quaade, πολλάκις συνδιαλεγόμην περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολῆς καὶ μοὶ ἔλεγεν, ὅτι ἡ Αὐστρία δὲν δύναται ἢ νὰ θεωρῇ ώς ἴδιον κίνδυνον τὴν παρ' ἔαυτῇ ἴδρυσιν ἀνεξαρτήτου σλαυικοῦ κράτους ἐν Τουρκίᾳ. Συνεφώνουν δὲ πληρέστατα μετ' αὐτοῦ καὶ ἐγώ, ὃ πάντοτε φρονήσας ὅτι, ἂν ποτε ἡ Τουρκία διαλυθῇ, συμφέρει ἡμῖν ἡ Αὐστρία ν' ἀπορρίφησῃ ὑπὸ τὴν ἴδιαν ἔξουσίαν, ἢ κἄν ἐπιρροήν, πάντα τὰ σλαυικὰ στοιχεῖα, καὶ οὕτω νὰ μείνῃ αὐτῶν ἀπηλλαγμένον τὸ Ἑλληνικόν.

Εἰς τὴν κοινωνίαν τοῦ Βερολίνου προσετέθη τότε νέα κυρία εὐαρέστου μορφῆς, εἰ καὶ οὐδὲ ὁρατία, καὶ εὐφυής, ἀλλὰ παραδόξων τρόπων καὶ ἀγωγῆς, ἢ μᾶλλον ἀνευ τοιαύτης, τῆς διανοητικῆς καὶ ἡθικῆς τούλαχιστον, διατελεσθεντείς ἐκυμφεύθη, ὃ δε σύζυγος αὐτῆς, Γραμματεὺς τῆς Ἀριστοκρατίας Πρεσβείας, δὲν ἔφροντισε ν' ἀναπληρώσῃ τὰς ἀλλεύρεις της. Αὕτη ἡ κυρία ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς γνωριμίας ἡμῶν, μοὶ εἶπεν ὅτι μόνον εἰς σπουδαίαν κοινωνίαν ἀρέσκεται, ὅτι θέλει νὰ συλλέξῃ περὶ ἔαυτὴν κύκλον κυριῶν καὶ κυρίων περὶ ἐμβριθῆ φιλοσοφικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα ἀσχολουμένων, καὶ ν' ἀναθέσῃ εἰς ἐμὲ τοῦ συλλόγου τούτου τὴν προεδρείαν. Καὶ τὴν τιμὴν μὲν ταύτην ἀπέκλινα· μοὶ ἔφάνη δὲ καὶ πως παράδοξος ἡ τοιαύτη ἀξίωσις γυναικός, οὕτω νέας, σχεδὸν παιδίου· ἀλλὰ καὶ μετ' ὀλίγον εἶδον ὅτι καὶ εἴλικρινής ἀν ἦν ἡ τοιαύτη πρόθεσις αὐτῆς, ὅτε τὴν συνελάμβανεν, ἀπέβη ὡκυμορωτάτη, καὶ οὐδαμῶς δικαιολογουμένη ὑπὸ τῆς ἐπιλοίπου διαγωγῆς τῆς Κυρίας. Καὶ μοὶ ἐδαψίλευσε μὲν αὕτη ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς ταύτης διέβλεπον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὅτι ὑπῆρχε τι τὸ οὐχὶ λίαν εὐθὺ καὶ ὑγιες ἐν αὐτῇ, δι' ὃ καὶ βαθμηδὸν ἀπέσχον τῆς πολλῆς μετ' αὐτῆς οἰκειότητος. Τὸ δὲ τραγικὸν τέλος της, αὐτοκτονησάσης ἐν Γαλλίᾳ δι' ἀγχεβόλου, ἀπέδειξε δυστυχῶς ὅτι ἡ περὶ αὐτῆς κρίσις μου δὲν ἦτο ἀδίκως αὐστηρά.

1874 5

171

Ἐξ Ἀθηνῶν παρὰ τῆς κ. Ζωῆς Βαλτατζῆ παρακληθεὶς νὰ τῇ εῦρῳ καλὴν Γερμανίδα παιδαγωγὸν διὰ τὰς θυγατέρας της, ἐπορεύθην πρὸς τὴν κ. Schepeler-Lette, ἵς ὁ πατὴρ ἀφιέρωσε μεγάλην περιουσίαν εἰς ἴδρυσιν τοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Διαδόχου διατελοῦντος καταστήματος «Lette Verein», κύριον σκοπὸν ἔχοντος τὴν ἐκπαίδευσιν θυγατέρων πτωχῶν ὑπαλλήλων διὰ τὸ ἐμπόριον, τὰ χειροτεχνήματα κτλ. καὶ προσέτι τὴν προσωρινὴν ἐνοίκησιν διαθεσίμων διδασκαλισσῶν καὶ παιδαγωγῶν. Ὅπὸ τὴν ὁδηγίαν τῆς Κυρίας ταύτης εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς λεπτομερίας αὐτὸ ἔξετάσας, εὗρον εὐκόλως ἐν αὐτῷ τὸ ποθούμενον, καὶ ἐπεμψα εἰς Ἀθήνας, παιδαγωγὸν ἐπὶ ἔτη εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς κ. Βαλτατζῆ διαμείνασαν, πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν ἀμοιβαίαν.

Μεταβὰς δ' εἰς τὸ θέατρον μετὰ τῆς θυγατρός μου Αἰμυλίας, εἶδον τὸ μονόπρακτον δρᾶμα «Κλεοπάτραν» τοῦ ἡγεμόνος Γεωργίου, ἀνεψιοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος, οὗτογ μόνον εἰς ἡγεμόνα δύναται νὰ συγχωνευθῇ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΗΝ

1875

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Ὁκτωβρίου ἐν Ἑλλάδι εἶχον περατωθῆ ἀī βουλευτικαὶ ἐκλογαί, καὶ τῇ 8|20 Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἔξελέγη ὁ Κουμουνδοῦρος, διὰ ψήφων 136 πρὸς 17, καὶ ἀμέσως ἐκλήθη καὶ ν^ο ἀναλάβη τὸ Ὅπουργεῖον. Τίνες δ' ἦσαν αī τότε περὶ τῆς ἔξωτερικῆς πολιτικῆς, καὶ αī περὶ τῆς διπλωματικῆς ἀντιπροσωπίας ἰδέαι του, μοὶ ἥτο ἄγνωστον. Ἐξηκολούθουν ἐπομένως ἀταράχως, ὡς πρὸς τὸν ἡμιϊδιωτικὸν βίον μου.

Ἐξηκολούθησα καὶ ἐπεράτωσα τὴν ἔκδοσιν τῆς μεταφράσεως τῆς Ἱερουσαλήμ τοῦ Τάσσου, καί, ὡς εἶχον προτραπῆ ἄλλοτε ἐν Παρισίοις ὑπὸ τοῦ κ. Νίγρα καὶ ὑποσχεθῆ αὐτῷ, ἐξήτησα τὴν ἄδειαν τοῦ ν^ο ἀφιερώσω αὐτὴν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Ἰταλίας. Εἰς ἀπάντησιν δὲ ἔλαβον, οὐ μόνον τὴν Βασιλικὴν ἔγκρισιν, ἀλλὰ καὶ τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Ἰταλικοῦ Στέμματος.

